

Klasterio *Žmogiškųjų santykių tyrimai bioetikoje* 2012 m. svarbiausi moksliniai rezultatai

Kun. prof. dr. Andrius Narbekovas

Prof. dr. Birutė Obelenienė

- Mokslinių tyrimų kryptys praktinėje teologijoje:
 - moralinėje teologijoje,
 - pastoracinėje teologijoje

2012 m. svarbiausi rezultatai

- Tyrimas: Žmogaus gyvybes pradžios ir apsaugos problematika Lietuvos studentų požiūriu
- Mokslinė monografija : Medicina, etika ir teisė apie žmogų iki gimimo”

Tyrimo metodologinė nuostata

- Žmogaus gyvybės pradžios klausimas yra pamatinis gyvybės apsaugos prenatalinėje fazėje
- Žinojimas, jog žmogaus embrionas yra žmogaus gyvybė yra ašinis veiksnys formuojantis žmogaus sąžinei, nes tik ji padiktuoja specifinėje situacijoje, kuris veiksmas geras ar blogas.
- Klaidinga sąžinė, t. y. jei ji remiasi klaidingomis žiniomis tiesiog pavergia ir griaua asmens laisvę

Duominuojanti nuomonė viešojoje erdvėje

5 argumentai prieš gyvybės apsaugą

1. *žmogaus gyvybės pradžia*: „embrionas – moters kūno dalis“, „tai tik konceptas“;
2. *Moters teisų*: moters reprodukcinės teisės, „moters teisė kontroliuoti savo kūną, vaisingumą ir gyvenimą“; „valstybė prisideda prie moters nelygios ir pažeidžiamos padėties įtvirtinimo“;
3. *Aborto uždraudimo pasekmių* : “abortas saugiau nei gimdymas”, “abortas visiškai nekenksmingas moteriai”;; „priverstos gimdyti <...> patirs gilią psichologinę krizę, kuri gali vesti prie savižudybės”
4. *Pasekmių kriminalizavimo* - padaugės nelegalių abortų, vaikžudysčių ir naujagimių šiukšlių konteineriuose;
5. *Aborto priežasčių* – „pagrindinė priežastis dėl kurios moterys darosi abortus – tai neplanuotas nėštumas“, „didelė dalis moterų nėštumą nutraukia dėl socialinių priežasčių“.

Tyrimo “Žmogaus gyvybės pradžios ir apsaugos problematika Lietuvos studentų požiūriu” problema

- viešojoje erdvėje abortų reglamentavimo klausimas įgyja retorikos pobūdį. Diskusijoje pasigendama moksliniais tyrimais pagrįstų argumentų, kurie atskleistų mokslinį požiūrį apie žmogaus gyvybės pradžią, giluminės abortų priežasčių ir pasekmių analizės.
- Lietuvoje atlikta gana mažai tyrimų aborto klausimu, ypač pasigendama akademinio jaunimo – universitetų studentų, būsimosios Lietuvos inteligentijos, nuomonių analizės šiuo klausimu

Tyrime kelti du probleminiai klausimai:

1. Kokia yra studentų nuomonė apie žmogaus gyvybės pradžią ir ar ji atitinka viešoje erdvėje formuojamą nuomonę?;
2. Kokia studentų nuomonė apie abortą (sąlygojančius veiksnius, pasekmes ir mažinimo strategiją) ir ar ji atitinka viešoje erdvėje formuojamą nuomonę?

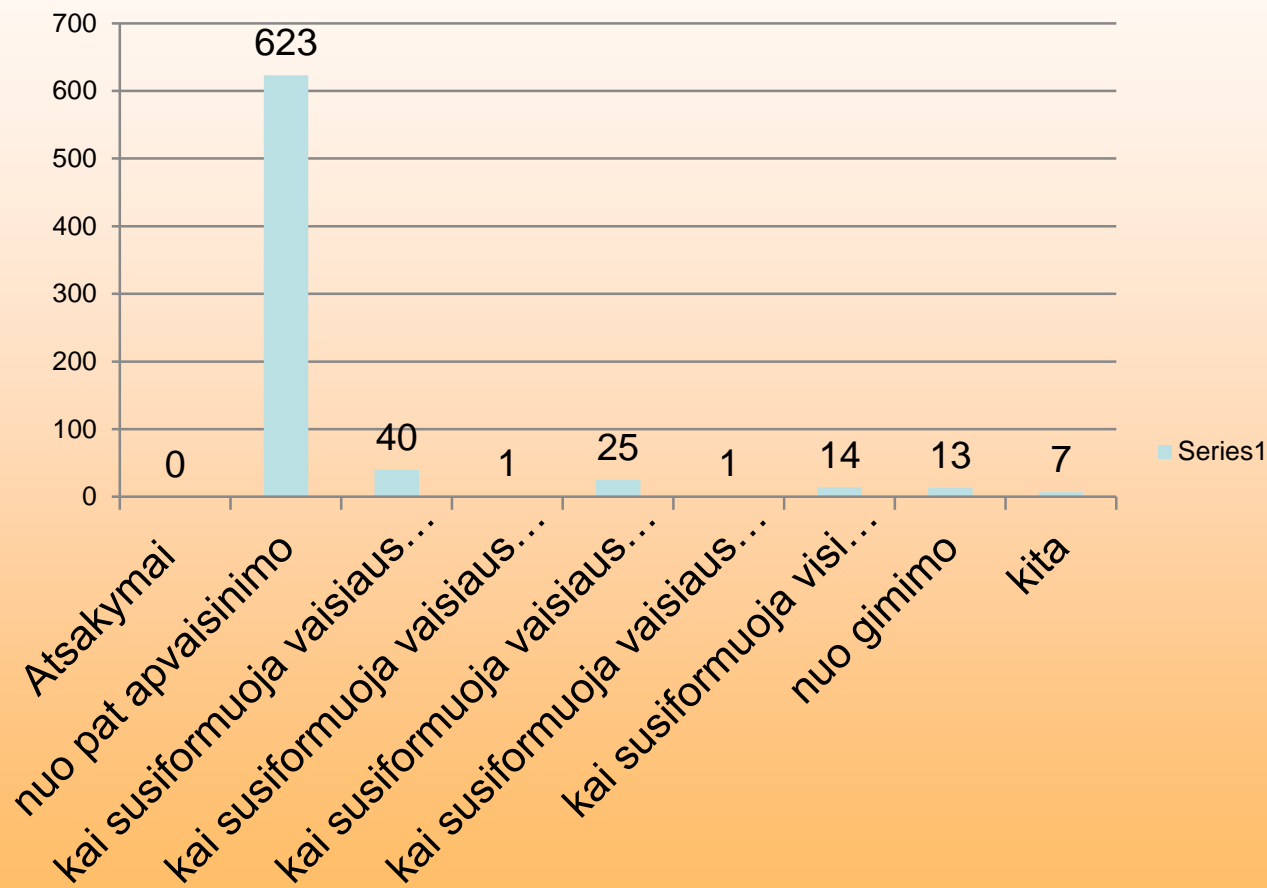
Tyrimo respondentų atranka

- Tyrimui pasirinkti du Kauno universitetai: VDU ir LSMU
- abiejų universitetų studentams buvo išdalinta 800 anketų. Surinkta 725 anketos
 - Medicinos akademijoje (LSMU MA) per užsiėmimus pavasario ir rudens semestrų metu. LSMU MA buvo išdalinta 300 anketų
 - VDU buvo išdalinta 500 anketų visų 10 fakultetų studentams,

Žmogaus gyvybės pradžios ir apsaugos problematika Lietuvos studentų požiūriu

- Tyrimui „Studentų nuomonė apie abortą“ buvo pasirinktas standartinis kiekybinis anketinis apklausos metodas.
- Klausimai buvo susikirstyti į grupes:
 - 1) bendrieji klausimai (lytis, amžius, universitetas, fakultetas ir kursas),
 - 2) klausimai, vertinantys tiriamųjų nuomonę apie žmogaus gyvybės pradžią ir žinias apie vaisiaus raidą,
 - 3) klausimai apie tiriamųjų požiūrius į abortą, jo įtaką psichologinei ir fizinei sveikatai, aborto toleravimą pagal leistinas indikacijas, bei aborto ir tikėjimo ryšį

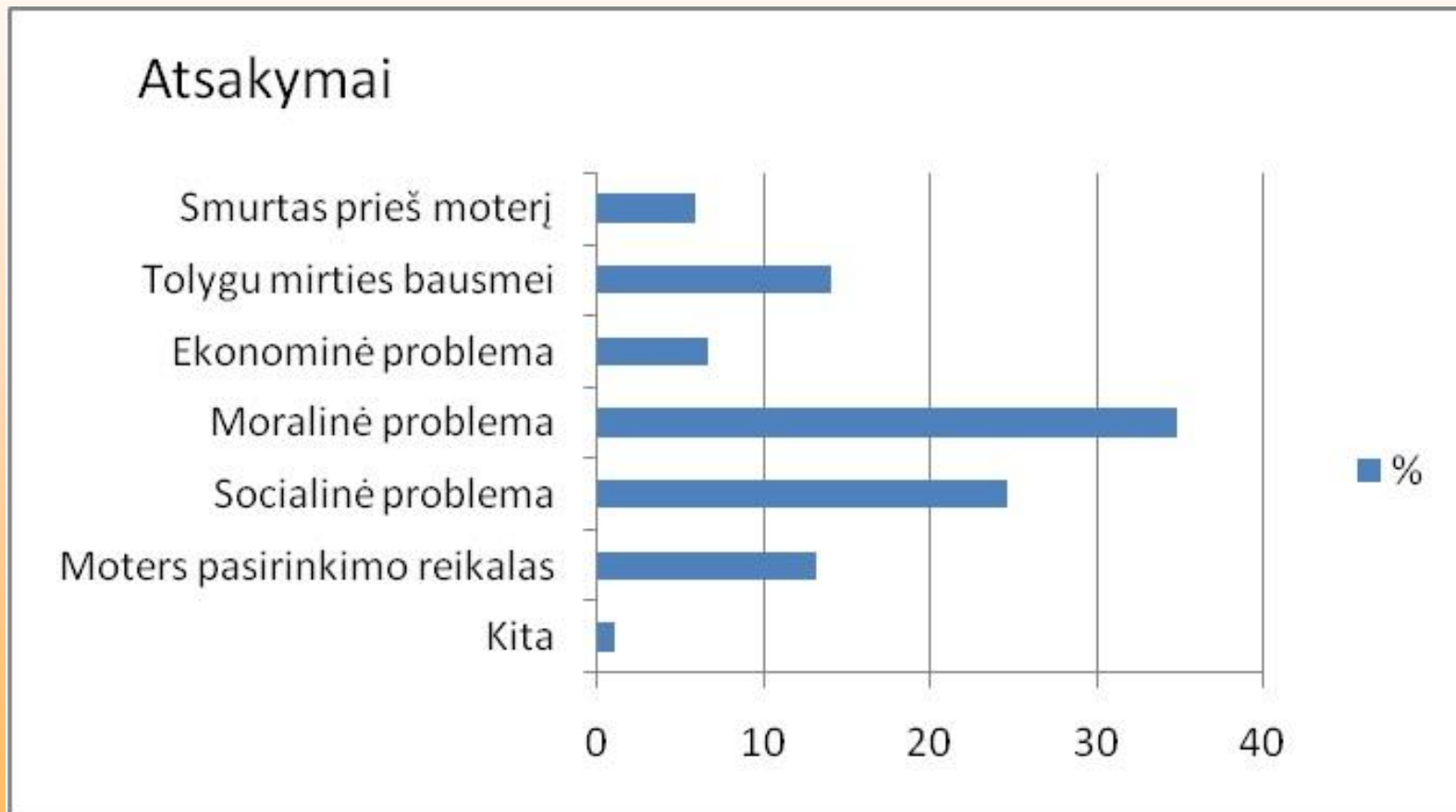
1. Studentų nuomonė apie žmogaus gyvybės pradžią

Studentų nuomonė apie žmogaus gyvybės pradžią

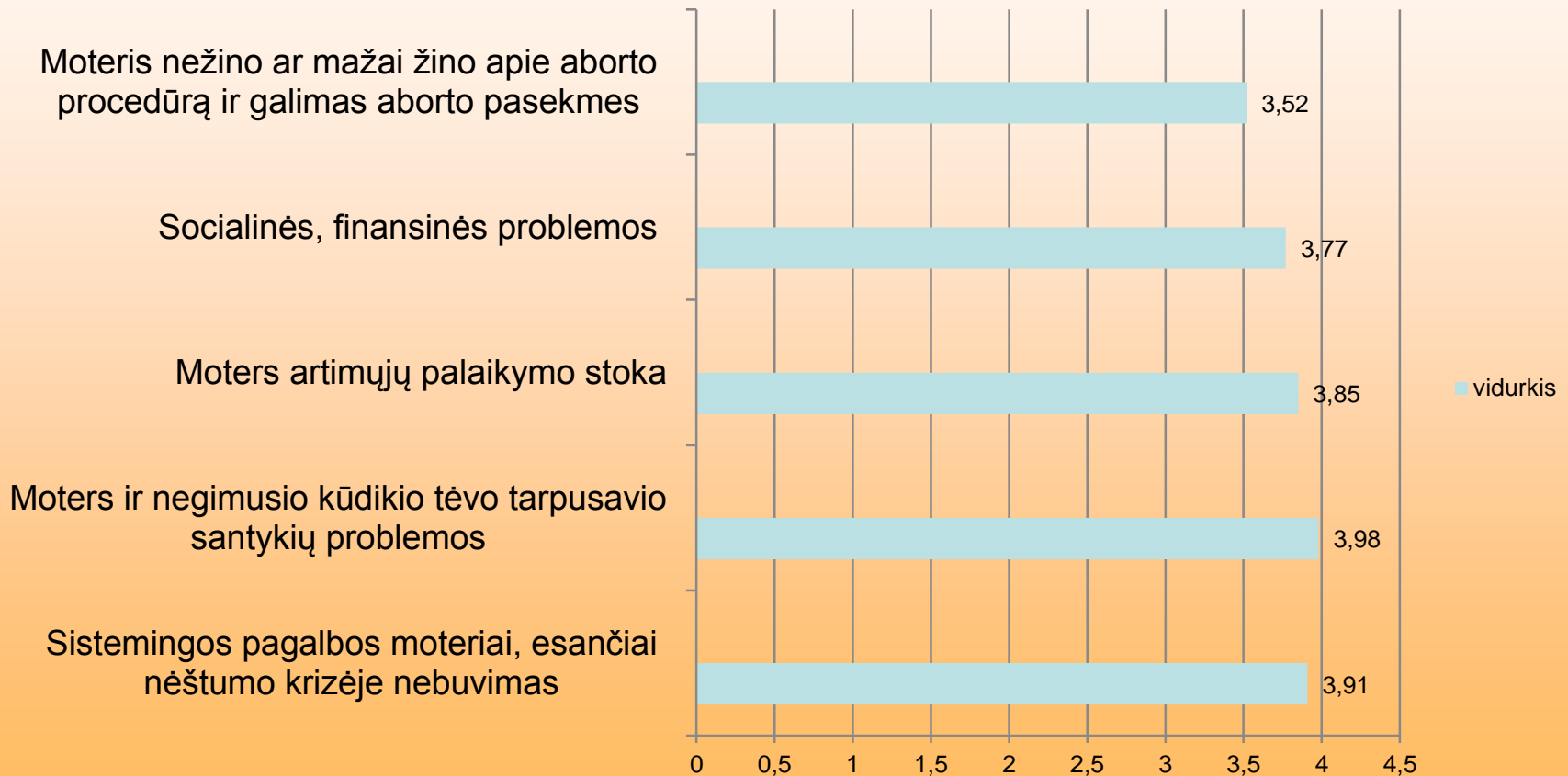
- Vertinant studentų atsakymus pagal lytį, atsakymą jog „žmogaus gyvybė prasideda nuo pat apvaisinimo“ pasirinko statistiškai daugiau moterų nei vyrų ($p < 0.001$) – 90,3 proc. moterų ir 69 proc. vyrų.
- Lyginant studentų atsakymus pagal universitetus, atsakymą „žmogaus gyvybė prasideda nuo pat apvaisinimo“ rinkosi statistiškai daugiau ($p < 0.001$) VDU negu LSMU studentų (92 proc. VDU ir 73,5 proc. LSMU studentų).

Apibūdinkite

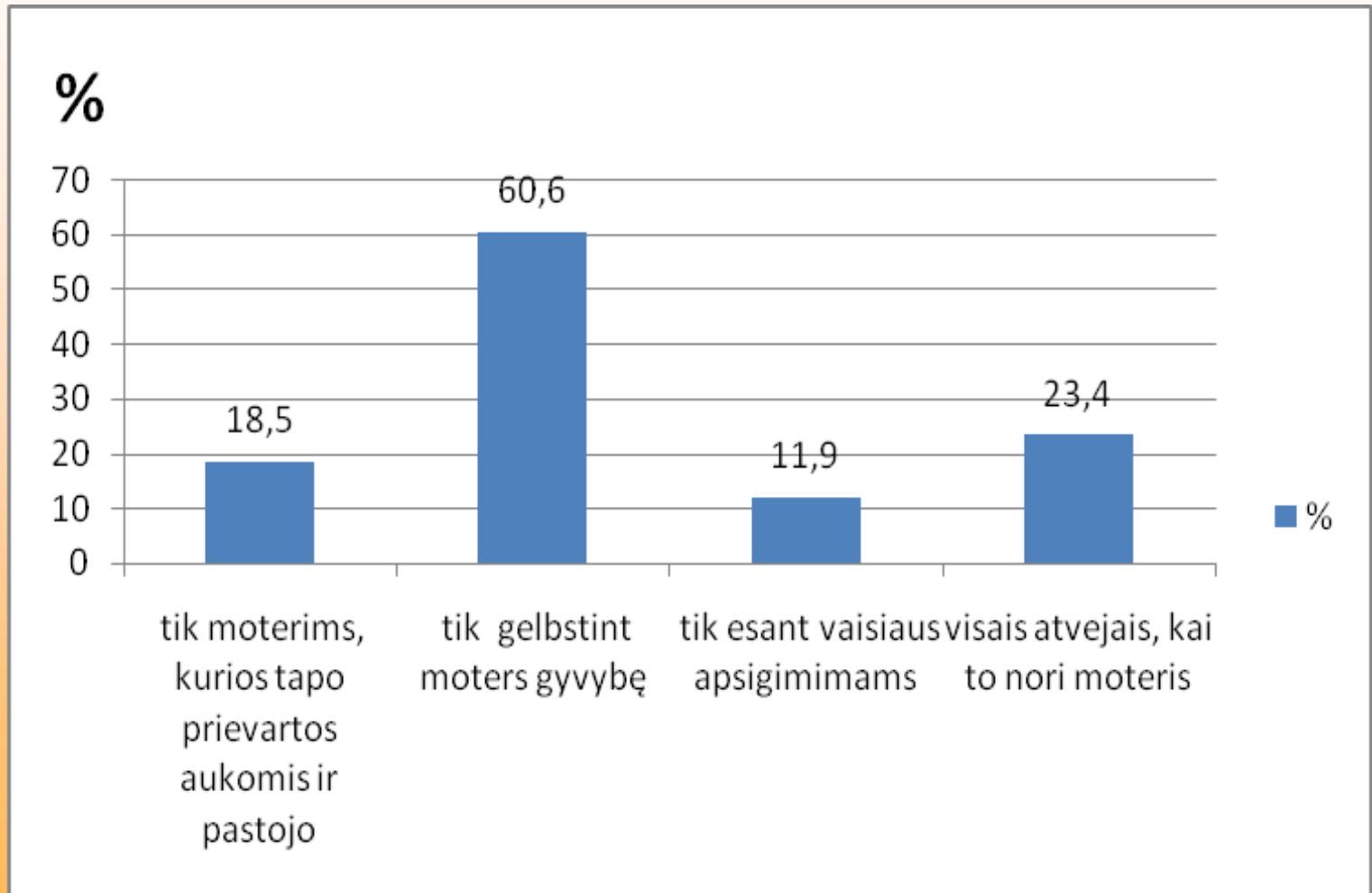

2. Studentų nuomonė apie abortą sąlygojančias priežastis

Atsakymai

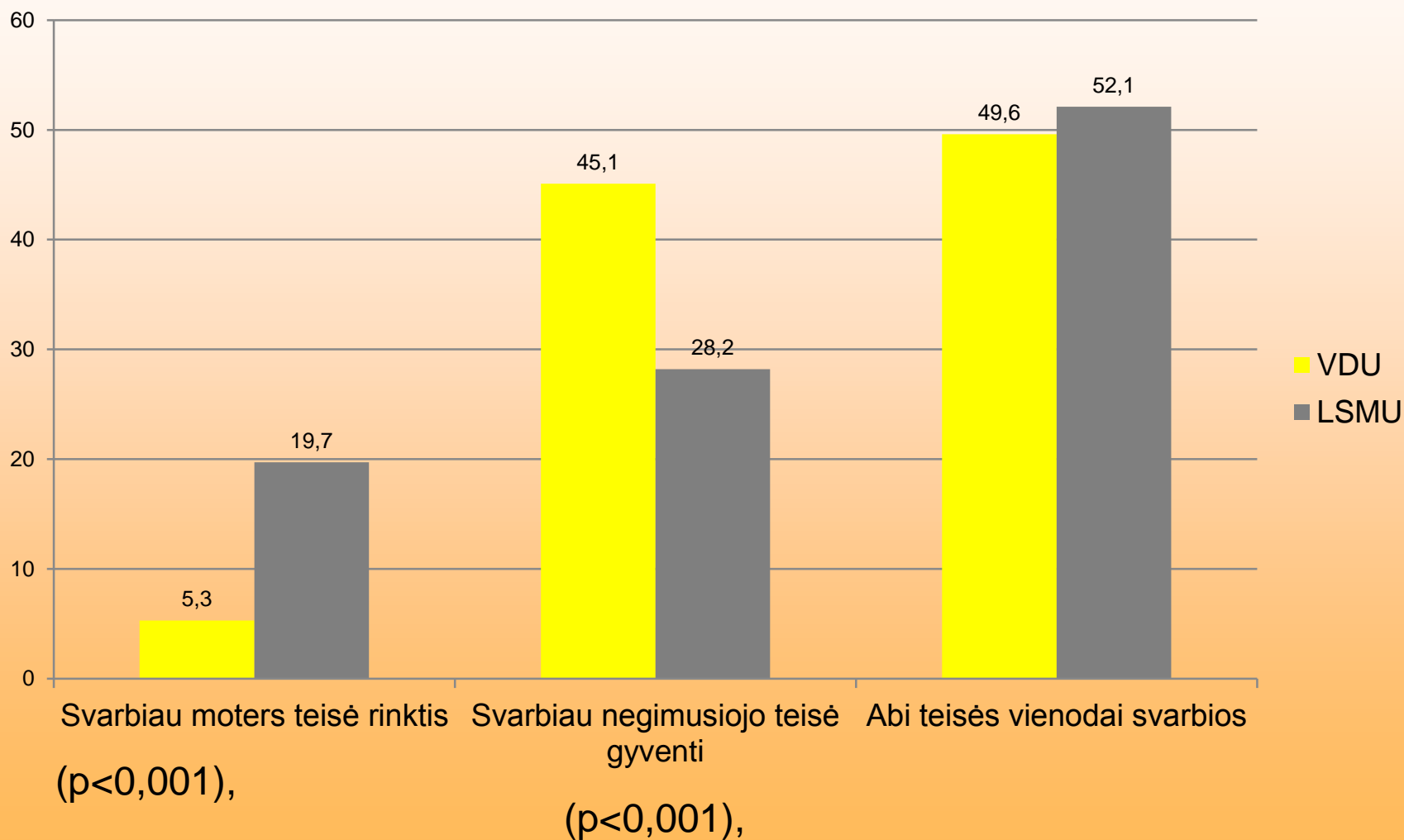
Kada pateisintumėte

Pagal universitetus

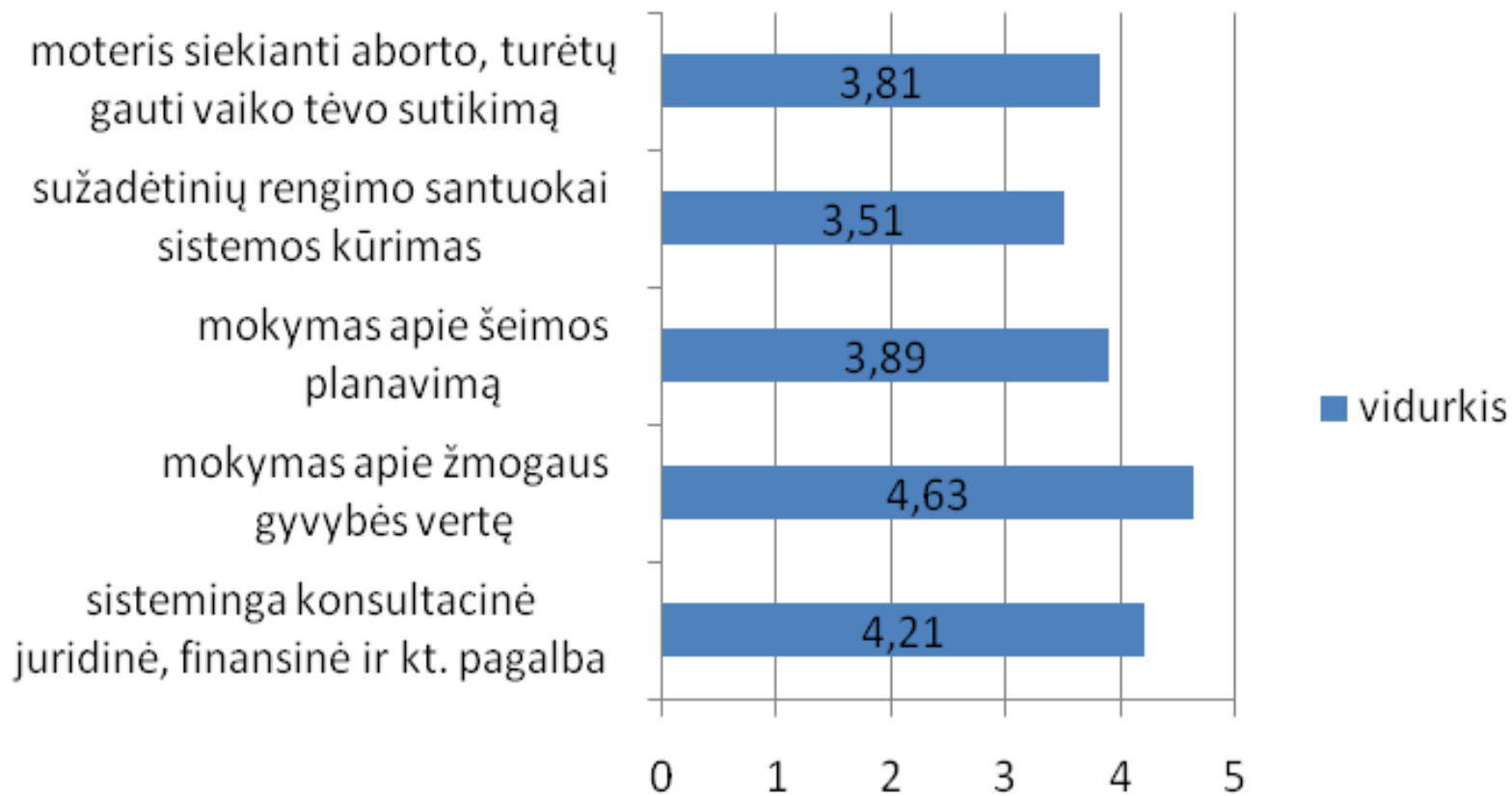
- daugiau VDU studentų (68,1 proc.) negu LSMU (45,5 proc.) mano, kad abortai turėtų būti atliekami tik išskirtiniais atvejais, gelbstint moters gyvybę. skirtumas yra statistiškai reikšmingas ($p < 0,001$).
- Daugiau LSMU studentų (39.1 proc.) negu VDU (15.7 proc.) mano, kad abortai turėtų būti atliekami visais atvejais, kai to nori moteris. Skirtumas statistiškai reikšmingas ($p < 0,001$).

Kieno teisės svarbesnės

Veiksniai, galintys sąlygoti abortų skaičiaus mažėjimą

Atsakymai

Išvada

- Atlikto tyrimo „Studentų nuomonė apie abortą“ rezultatų analizė parodė, jog beveik visi (daugiau nei 90 proc.) tyrime dalyvavusių VDU ir LSMU studentų mano, jog žmogaus gyvybė prasideda nuo apvaisinimo momento.
- Tai patvirtina, jog studentai atsakydami į tyrimo klausimus rėmėsi mokslo faktais, bet ne viešojoje erdvėje formuojama nuomone.

Mokslinė monografija “Etika, medicina ir teisė apie žmogų iki gimimo

Medicina, etika ir teisė apie žmogų iki gimimo

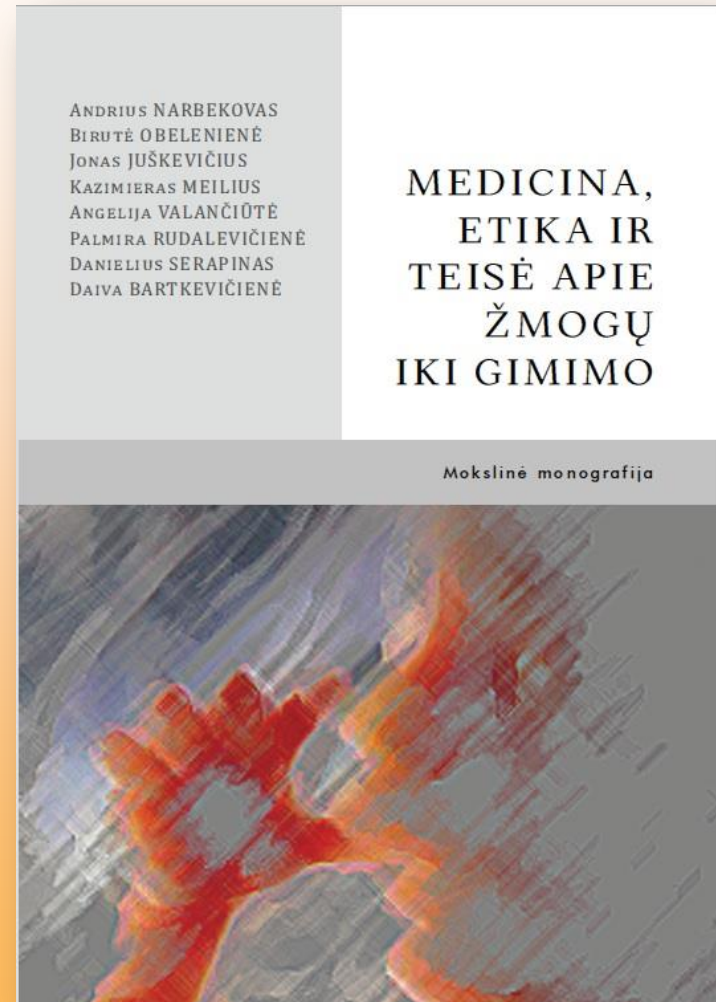
Sudarytojai :

A.Narbekovas, B.

Obelenienė.

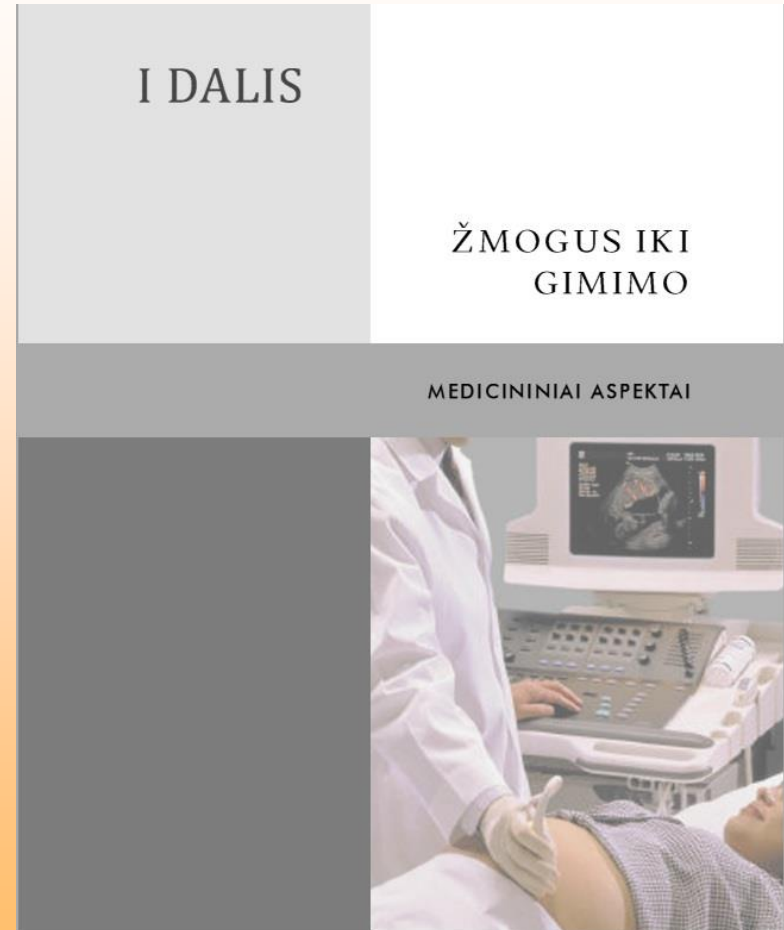
Kaunas: VDU, 2012. – 480

psl. iliustr

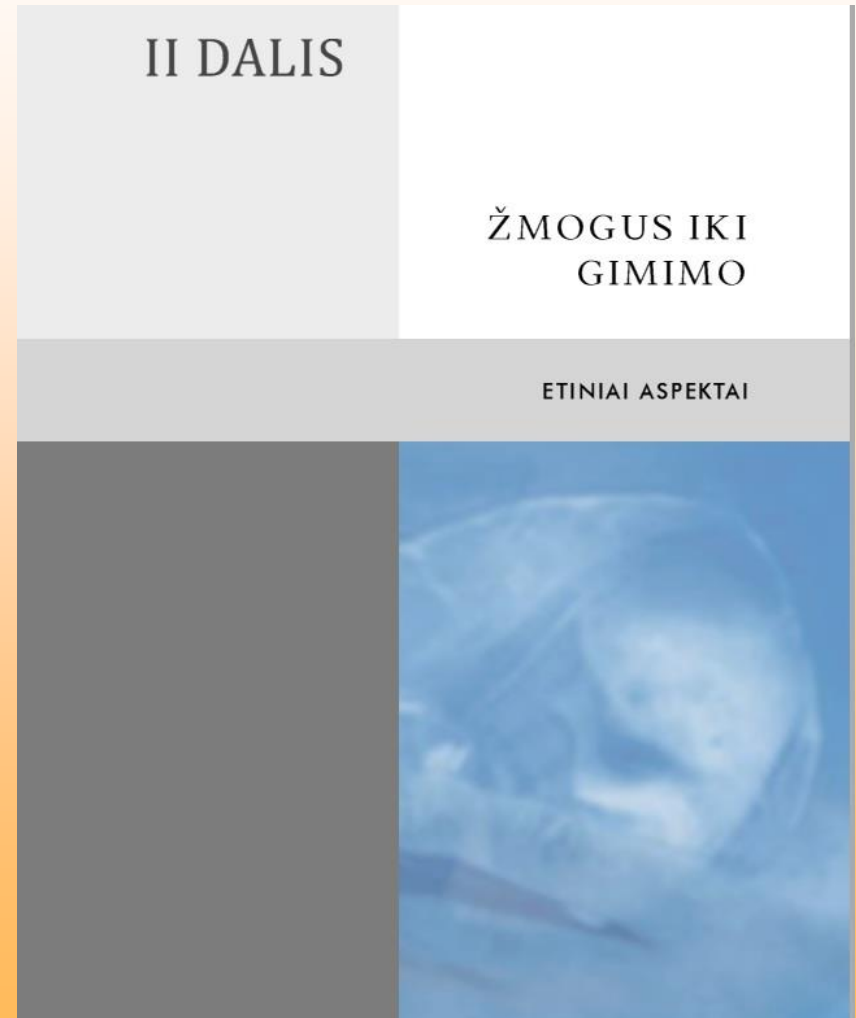
I dalis

- Vaiko prenatalinė raida. *Angelija Valančiūtė*
- Embriono genetika ir raida. *Danielius Serapinas.*
- Moters organizmo pokyčiai nėštumo metu. *Daiva Bartkevičienė*
- Nėštumo nutraukimas ir psichiko sveikata. *Palmira Rudalevičienė*

2 dalis. Etiniai aspektai

- Prenatalinė etika.
Andrius Narbekovas.
- Pagarbos žmogaus gyvybei ugdymo principai. *Birutė Obelenienė*

3 dalis. Teisiniai aspektai

- Negimusio vaiko teisinio statuso klausimai. *Jonas Juškevičius.*
- Nasciturus statusas antikinėje ir modernioje kultūroje bei teisėje. *Kazimieras Meilius*

- *Privalu pareikšti padėką monografijos sudarytojams ir autoriams. Tai neabejotinai pats solidžiausias darbas, parašytas šia tema lietuvių kalba. Gindama pačią silpniausią žmogiškosios būtybės pasireiškimo formą, ji kantriai gaivina aklai ir neatsakingai masinės vartotojų visuomenės suniokoto humanizmo bazinės normas. Ši ryžtinga kritinė monografija, išeidama į viešumą, ne tik etiškai pagrindžia prenatalinės žmogaus būties neliečiamumą, bet ir skelbia energingą pasipriešinimą žmogaus orumą ir garbę diskredituojančioms gyvenimo bei kontrkultūros formoms. Tokio pasipriešinimo reikia ne tik medicinos studentams, gydytojams, bet jo jau ilgai laukia ir visa sveikesnioji visuomenės dalis, o ypač jaunos šeimos ir mokyklinis jaunimas. Ir ne tik Lietuvoje. Juk serga visa modernioji civilizacija*

Krescencijus STOŠKUS

Klasteris *Žmogiškųjų santykių tyrimai bioetikoje*

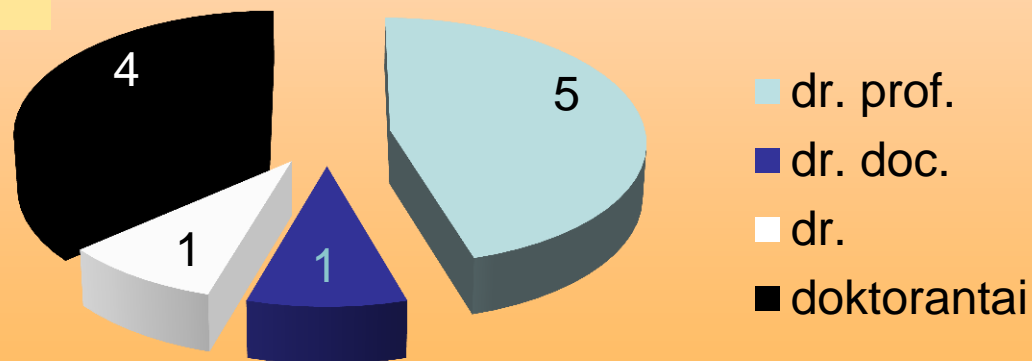
- Yra tarpdisciplininis (socialinių, humanitarinių ir biomedicinos mokslų)
- Bendradarbiauja su mokslininkais :
 - MRU:
 - Bioteisės katedros
 - LSMU:
 - Bioetikos centro prie VSF,
 - Neonatologijos klinikos,
 - Akušerijos ir ginekologijos klinikos,
 - Embriologijos katedros

Klasterio sudėtis

**Klasterio sudėtis
2011- 2012 m.**

2012-2013

2013 m. planuojama

- B. Obelenienė , A. Narbekovas“ NŠP ir santuokinis skaistumas” Europos kongresas ” Elgsenos keitimas ir ugdymas šeimoje”, Paryžius, 2013 spalio 4-6 d.
- B. Obelenienė , A. Krunglevičiūtė. Tyrimas: Pagalbos poreikio moterims krizinio nėštumo metu
- V. Vaičiūnas, S. Maskvytis. Pastoracijos ir religingumo sąsaja